

Tisková zpráva Zeleného kruhu

V Praze dne 15. 11. 2022

Ministerstvo průmyslu požaduje omezit práva vlastníků, dotčených obcí i veřejnosti, a nejen pokud jde o jádro.

Ministerstvo průmyslu a obchodu navrhuje zrušit standardní způsob povolování stavebních záměrů, pokud se jakkoli vztahují k výrobě energie z jádra. Nově otevřené lomy, výstavba silnic, jaderné elektrárny, vedení vysokého napětí či malé jaderné reaktory), ale třeba také konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů mají být umísťovány do volné krajiny bez řádného projednání. Návrh přitom nerespektuje legislativu EU, kterou je Česká republika vázána. Zelený kruh proto podává v rámci dnes končícího připomínkové řízení zásadní námitky.

Pod záminkou ochrany klimatu navrhuje MPO zrušit při povolování nových jaderných reaktorů a související infrastruktury standardní povolovací procesy. Zrušeno má být posouzení všech kladů a záporů a vypořádání připomínek dotčených subjektů, konkrétně odborníků veřejné správy, samospráv, majitelů pozemků a veřejnosti žijící v místě záměru.

Nejkomplikovanější stavby typu jaderných elektráren, které si zaslouží pečlivé posuzování a vyvažování dopadů, mají být povolovány rychle a bez možnosti návrh kritizovat. Radikálně zjednodušené podmínky povolování se mají týkat také hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, těžby nerostů, výstavby silnic a instalace vedení vysokého napětí. Takové uvolnění pravidel pro povolování je podle ekologických organizací naprosto nepřijatelné a znamená návrat do praxe režimu před rokem 1989.

Návrh mimo jiné předpokládá:

- Zkrácení všech lhůt pro vyjádření, některé mají být pouhých deset dnů
- Zrušení možnosti odvolat se proti povolení
- Automatický souhlas dotčených orgánů, pokud se nevyjádří ve zkrácené lhůtě
- Stanoviska dotčených orgánů nebudou závazná
- Radikální omezení vlastnických práv formou uvalení věcného břemene nebo rozsáhlého vyvlastnění
- Vláda by umožnila umístění záměrů bez ohledu na stanovisko kraje a dotčených obcí

Předložený návrh nerespektuje závazky, které pro Českou republiku vyplývají z předpisů EU a mezinárodních úmluv. Směrnice a nařízení EU nepřipouštějí u staveb zásadně ovlivňujících životní prostředí fikci souhlasu nebo zrušení přezkumu formou odvolání a požadují zachování práva veřejnosti podílet se na rozhodování.

Edvard Sequens, vedoucí energetických projektů Calla - Sdružení pro záchranu prostředí říká: „Pod záminkou energetické bezpečnosti mají složité a rizikové projekty získat ten nejsnazší způsob schvalování. Povolit nový jaderný reaktor má být mnohem jednodušší než povolit výstavbu bytového domu nebo sportoviště, a to bez ohledu na ochranu práv dotčených obyvatel, životního prostředí, nebo třeba dědictví historie.“

Petra Kolínská z kanceláře Zeleného kruhu upozorňuje: „Záměr otevřít nový lom nebo umístit novou komunikaci k budoucímu jadernému reaktoru bude mít přednost také před územním plánem kraje i dotčených obcí. Záměry pro tzv. “podporu výstavby nízkouhlíkových výroben energie a dalších záměrů podporujících dekarbonizaci hospodářství” zahrnují velmi širokou paletu projektů a mohou se realizovat na mnoha místech České republiky.“

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: “Česko zaostalo v obnovitelných zdrojích a proto potřebuje odstranit bariéry pro jejich rozvoj, aby bylo povolování rychlé, transparentní, a samozřejmě v souladu se zájmy ochrany přírody. Jakkoliv Ministerstvo průmyslu přichází i aktuálně s rozumnými návrhy na rozvoj obnovitelných zdrojů, tyto teze jsou - s prominutím - úlet. Nenapadá mě jiné označení pro vymýšlení, jak odstranit veřejnost a obce z posuzování jaderných reaktorů, které se budou stavět za deset a více let, pokud vůbec. Tím spíše, že na jejich urychlení tento návrh nejspíš vůbec nebude mít vliv.”

Jaroslav Bican, koordinátor energetické kampaně Greenpeace ČR, říká: “Vláda by se měla zaměřit především na to, abychom už konečně dohnali to, co jsme zaspali v obnovitelných zdrojích. Premiér Petr Fiala místo toho upozorňuje, že OZE nejsou stabilní a že pro Česko nejsou tak ideální jako pro jiné země, a ministerstvo průmyslu a obchodu pak dokonce přišlo s návrhem zrušit standardní způsob povolování stavebních záměrů, pokud se jakkoli vztahují k výrobě energie z jádra. Přitom potenciál, který máme v solárních panelech a větrných elektrárnách, zůstává nevyužit.”

Příloha: Teze pro změnu liniového zákona za účelem podpory klimatu a energetické bezpečnosti ČR (pro podporu výstavby nízkouhlíkových výroben energie a dalších záměrů podporujících dekarbonizaci hospodářství) předložené MPO.

Kontakt pro média:

Petra Kolínská, 776 55 20 22, petra.kolinska@ecn.cz

Informace pro média

Zelený kruh je asociace, která sdružuje 88 významných ekologických nevládních organizací (mj. Arnika, Greenpeace, Hnutí Duha, Česká společnost ornitologická) působících v České republice. Asociace se věnuje plošnému monitorování zákonů a politik, koordinuje legislativní kampaně a poskytuje aktivní podporu při advokační činnosti zaměřené na zachování kvalitní ochrany životního prostředí a vysoké úrovně občanských práv v rozhodovacích procesech. Dlouhodobě se zabývá problematikou účasti veřejnosti na rozhodování o záměrech a projektech s dopadem na životní prostředí. Zelený kruh se také věnuje koordinaci výběru nevládních expertů a expertek do mezioborových pracovních skupin a poradních orgánů a komisí vlády a koordinuje vznik společných připomínek, pozic a veřejných vyjádření ekologických organizací k významným situacím v ochraně životního prostředí. Více informací naleznete na www.zelenykruh.cz/o-nas.

Připomínkování legislativy se Zelený kruh věnuje v rámci projektu Měníme klima v legislativě. Projekt podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Cílem programu je dále inspirace k aktivnímu občanství a pomoc znevýhodněným skupinám. Program Active Citizens Fund vstoupil do České republiky v září roku 2019 s cílem podpořit neziskové organizace neohledně na jejich velikost a zkušenosti. V České republice jej spravuje konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Program je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s 15 evropskými státy. Důležitým posláním programu je také spolupráce mezi Českou republikou a dárcovskými státy. Jde o spolupráci mezi českými neziskovými organizacemi a organizacemi z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.“